

Jaarverslag 2023

**Stichting Milieu en Ontwikkeling Senegambia
(SMOS)**

te Hattem

Sophie kan naar school dankzij SMOS

Website: via stichting.moment.online

KvKnr.: 52736792

Contact: menno.skop@planet.nl

ALGEMENE GEGEVENS:

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter: mevr.T.M.E. (Thea) Huisman
Secretaris: dhr.M.P. (Menno) Sypkens Smit
Penningmeester: dhr.P.G.(Peter) Westmaas

Beleidsplan

Wat betreft het werk dat de instelling doet in Senegambië:

- a)Bescherming en versterking van het natuurlijk milieu,
- b)Kansrijke, mens- en milieuvriendelijke, initiatieven ondersteunen,
- c) humanitaire hulp bij schrijnende gevallen (waaronder schoolgeld)

Wat betreft de manier waarop de instelling geld werft:

Alleen in specifieke gevallen wordt een beroep op bepaalde personen gedaan om zo mogelijk bij te dragen in de kosten. Verder niet of nauwelijks meer geldwerving.

Wat betreft het beheer van het vermogen van de instelling:

Beheer van het (bescheiden) vermogen, toezicht op de uitgaven en verantwoordelijk voor de financiële verslaggeving is de penningmeester.

Wat betreft de besteding van het vermogen van de instelling:

In Senegambië: a)Bescherming en versterking van het natuurlijk milieu, b)Kansrijke, mens- en milieuvriendelijke, initiatieven ondersteunen, c) humanitaire hulp bij schrijnende gevallen (waaronder schoolgeld)

In Nederland:

- a) Onderhouden van contact met Afrika dmv internet en telefoon,
- b) zo mogelijk minimaal eenmaal per jaars op een zo goedkoop mogelijke wijze een werkbezoek afleggen aan Afrika door de secretaris,
- c) verslaglegging dmv tekst en foto's van de activiteiten.

Ons beloningsbeleid

De bestuurders krijgen geen beloning voor hun werkzaamheden.

NB: Dit Jaarverslag is bestemd voor de ANBI-site van 'Transparante Stichtingen/Moment online'.

. Een uitgeprint rapport met foto's is op te vragen bij de secretaris van SMOS (M.P.Sypkens Smit, Geldersedijk 7 8051 EP Hattem) en te verkrijgen tegen betaling van print- en portokosten.

Inhoud Jaarverslag:

1. Oprichting en doel van de stichting
2. Activiteiten
3. Toekomst
4. Financiën

1. Oprichting en doel van de Stichting

De stichting is door de huidige secretaris de heer M.P. Sypkens Smit op 16 mei 2011 opgericht bij notariskantoor Schurink & Feijen in Heerde met als doelstelling “het bevorderen van milieu- en ontwikkelingsprojecten in Afrika”.

De stichting is geregistreerd onder nummer 52736792 bij de Kamer van Koophandel voor Oost Nederland en is bekend bij de Belastingdienst met fiscaalnummer 8505.75.242. Door de Belastingdienst is aan de stichting de “ANBI” status verleend, waardoor donaties aan de stichting fiscaal verrekend mogen worden.

Via de ‘paraplu’ van ‘transparante instellingen’ voldoet SMOS aan de wettelijke verplichting voor ANBI-instellingen om op een website zijn gegevens en relevante informatie openbaar te maken. De gegevens van de Stichting Milieu en Ontwikkeling Senegambia zijn te vinden via **moment- online** (vroeger: www.transparante-anbi.nl/product/embed/4771)

2. Activiteiten 2023

INLEIDING

In november 2023 ging de secretaris van SMOS, Menno Sytkens Smit, voor een kleine maand naar Senegal. Behalve aan de Casamance bracht ik ook een bezoek aan het ten noorden van Gambia gelegen M'bour en omstreken. Hier heb ik iemand geholpen een stukje grond te verwerven en ben ik samen met (o.a.) hem de administratieve rompslomp die met zoiets gepaard gaat, te lijf gegaan. Zowel in Gambia als – met name - in Senegal ten noorden van Gambia valt de enorme toename van voertuigen, motorfietsen en jonge mensen op. De bevolking is in de afgelopen decennia met enige honderden (!) procenten toegenomen en dat is op elk terrein merkbaar. De Natuur – en met name het bos – is het meest zichtbare slachtoffer. Iedereen heeft hout nodig om te bouwen en voor brandhout en houtskool. De activiteiten van voorheen SKOP en van nu dus sinds een jaar of twaalf SMOS voor de bescherming van bestaand bos en de heraanplant van verdwenen bomen, zijn daarom absoluut nuttig en onontbeerlijk.

Humanitaire hulp.

Naast ecologische steun aan het Tabi-project - waarover zo meer - gaf SMOS in een aantal schrijnende situaties humanitaire steun en deed verder aan tegemoetkoming in de schoolkosten van enige kinderen. Zo kon rechtstreeks met enig SMOSgeld een bijdrage geleverd worden aan vermindering van de (financiële) nood van een aantal mensen. Waar (bijna) niets is, kan een kleine bijdrage al een groot verschil betekenen.

Één persoon in Senegal kreeg (*voor de goede orde: door de secretaris van SMOS uit eigen zak betaald*) via SMOS extra ruime middelen om een eigen project met een mix van humanitaire, ecologische en economische activiteiten te kunnen verwezenlijken. Later zullen we daar wellicht wat meer aandacht aan besteden; nu is dat nog wat prematuur.

Huiswerk middelbare school: bepaald niet eenvoudig!

Een verrassing was het dat Samsidine Sagna plotseling na 3 ½ jaar detentie zonder ooit veroordeeld te zijn - in het jaarverslag van 2022 hebben we daarover geschreven - in Gambia uit de gevangenis is vrijgelaten.. SMOS heeft in die tijd zijn vrouw en gezin ondersteund, met name wat betreft de schoolkosten van de kinderen. Dat heeft de familie overeind gehouden.

Ecologische zaken

ARBRESperikelen: het oude kantoor: te koop voor 20.000 Euro!

Zoals in vorige verslagen gemeld hebben we ons de facto al enige jaren teruggetrokken van actieve inmenging in de activiteiten van ARBRES. Deze Senegalese stichting bestaat op papier nog wel maar is de facto een lege huls geworden. De leden werken nu ieder voor zich, al dan niet (deels) nog op ecologisch terrein (Kagnout, Diatock o.a.).

Alleen het ‘bureau’ oftewel het gebouw in Bignona waarin in de actieve periode het kader de activiteiten coördineerde en waar de vergaderingen plaatsvonden (zie foto uit 2008), is nog iets wat de leden bindt en dan nog eigenlijk alleen als een onopgeloste zaak uit het verleden. Want wat met het gebouw te doen? Formeel had het na 5 jaar van niet-gebruik overgedragen moeten zijn geworden aan een andere organisatie met dezelfde doelstellingen. Daarvoor kwam SMOS natuurlijk in aanmerking maar dat is er nooit van gekomen .

En nu is het niet aantrekkelijk meer (als dat het al ooit was). Want renovatie – het lekt, het sanitair deugt niet meer, het ijzerwerk roest – kost minstens een paar duizend Euro. SMOS heeft dat geld niet – heeft althans haar geld dààrvoor niet bestemt – en heeft geen behoefte aan het gebouw. Het zou verkocht kunnen worden en met de opbrengst zouden ecologische zaken gefinancierd kunnen worden maar de ARBRESleden beschouwen dit als hun eigendom en zouden de opbrengst van een eventuele verkoop onderling willen verdelen. Zij willen het wel voor een (te) hoog bedrag aan SMOS verkopen maar, zoals gezegd, die past daarvoor en heeft er zoals gezegd simpelweg ook het geld niet voor. Een patstelling die voorlopig nog niet opgelost is. Enfin. Als iemand ca 20.000 Euro zou willen uitgeven (en ca 5000 voor de renovatie) dan kan hij of zij een gebouw dat zeker potentie heeft, verwerven.

Het Bureau van ARBRES (ca 2008) met de leden van ARBRES. Aan de tafel: Menno Sypkens Smit.
Nu (= 2024) te koop voor ca 20.000 €

Ecologische en Economische Activiteiten

In het rapport van 2022 werd beschreven dat de meeste van de in de SKOP/ARBRES-tijd (1986-2011) aangeplante bomen, lanen en bossen er nog staan. Ook in 2023 zijn een aantal locaties bezocht waar destijds bossen en bomen werden aangeplant. Tot onze vreugde konden we ditmaal constateren dat

- 1) Ook in Dombondir en Bandikaki de terreinen die destijds werden volgeplant met kleine boompjes zich ontwikkeld hebben tot waarlijke bossen.

Het destijds geplante Teakbos in Bandikaki. Ex-bosbaas Souley staat naast een kapokboom (r)

- 2) En dat in Bandikaki het bos bewaakt werd door een ‘comité van waakzaamheid’ tegen clandestiene houtstropers uit – met name – Kafountine (vissers- en toeristenplaats aan de kust. Hier wordt veel hout verstookt en verhandeld

Bandikakibos: Comité van waakzaamheid

Comité de Vigilance

Het destijds door ons aangelegde bos van Bandikaki (43 hectare) wordt door een dorpscomité bewaakt tegen houtstropers uit andere dorpen waar al het bos al door hen is gekapt.

In het vissersdorp Kafountine is veel hout nodig bij de vis-conservering. Men probeert dat hout clandestien te halen uit de dorpsbossen in de omgeving zoals dat van Bandikaki.

- 3) Dat ook was de aanplant van Mahoniebomen (*Khaya senegalensis*) langs de weg van Koubadio naar Dombondir zich – aan de rechterkant althans - fraai ontwikkeld hadden.

Helaas meende “men” dat alle bomen links moesten verdwijnen voor ‘de vooruitgang’

Zo zag tot voor kort de weg tussen Kabadio en Donbondir er uit: een laan.

En die weg zou een mooie, kilometerslange laan zijn geworden ware het niet dat de onverlaten van de electriciteitsmaatschappij de bomen aan de linkerzijde allemaal omgekapt hebben om precies dààr electriciteitsmasten meenden te moeten plaatsen. Zonde.

Enfin, beter een half ei dan een legen dop – of beter gezegd: beter een eenzijdige bomenrij dan helemaal geen bomenrij zoals in Gambia waar we tien jaar geleden bij Dar Silami de weg hebben beplant maar waar door gebrek aan bescherming van de boompjes tegen koeien en ander onheil vrijwel geen enkele boom tot wasdom is weten te komen, helaas.

Plaatje uit 2015: boomaanplant in Gambia langs de weg Marakissa-Dar-Silami.
Er is nauwelijks iets van terecht gekomen door gebrek aan bescherming en nazorg.

Wat niet zo erg is maar wel onbeschaamd, is het feit dat andere organisaties zowel in Bandikaki als in Dombondir borden hebben geplaatst bij de door Arbres gecreëerde bossen die de indruk wekken dat zij daarvoor gezorgd hebben

Over pronken met andermans bomen gesproken.

TOEËIGENING
Andere organisaties plaatsten borden
om valselijk te claimen dat het hun
verdiensite was dat deze bomen
waren geplant en dit bos was
beschermd

Her en der zijn er door SKOP/ARBRES destijds geplante bomen te zien. Alleen voor wie het weet want er staan geen bordjes bij. Bijvoorbeeld hier bij een school bij één van de dorpjes in de noordelijke Casamance. Ze zijn groot geworden en geven de schoolkinderen in de pauze zeer welkome schaduw.

Schaduwgevende bomen op het schoolplein. Ook door ons destijds aangeplant.

Overigens: nieuwe aanplant van bossen en bomen is broodnodig, maar bovenal is de *bescherming* ervan door de plaatselijke bevolking *essentieel*. Bescherming – of aanplant – van de kant van de overheid is niet te verwachten en ontbossing van de natuurlijke bossen is dan ook navenant.

In het grensgebied tussen de Casamance en Gambia is het bos verdwenen en tiert de houtsmokkel

De kwekerij van Asou in Tabi

Deze ontwikkelt zich voorvarend en is in zijn soort uniek in de Casamance – en misschien wel in heel Senegal. Honderdduizend boompjes staan er in de kwekerij – het merendeel (veredelde)fruitbomen als mango en citrus naast papaya, palmen, guyave etc – maar ook ‘wilde’ bomen als Khaya (*Mahonie*), Afzelia (*Linké*), Ceiba (*Kapok*), Adansonia (*Apenbrood*) etc. Deze bomen die haast niemand aanplant – want immers ‘wild’, zo redeneert men, en te langzaam groeiend - maar wel kapt, is eigenlijk *core-business* voor SMOS. Als wij ze niet (laten) aanplanten doet niemand het en zullen ze binnen afzienbare tijd uit de natuur verdwenen zijn.

In de kwekerij van Asou

Duizenden plantzakjes worden gevuld met aarde/compostmengsel

En in dat verband zochten we een plek voor aanplant daarvan in de buurt. En van genoemde kwekerij is het letterlijk en figuurlijk een kleine stap naar het Bosproject van Tabi waarover we in vorige verslagen al veel geschreven hebben. De bevolking van het dorp Tabi staat erachter en werkt als vrijwilliger mee. Alleen zo kan het van de grond komen en beschermd: door de mensen ter plaatse.

Bijeenkomst van mensen uit Tabi om over het aan te leggen bos te overleggen

Dorpelingen uit Tabi bereiden de plek van het hekwerk om de voorziene bosaanplant voor.

Wie de jeugd heeft heeft de toekomst. En wie de jeugd weet enthousiasmeren voor het planten van bomen en het beschermen daarvan, heeft gerede kans dat een mede door hen aangeplant bos ook daadwerkelijk zal standhouden. Daarom vinden er ook plantlessen en – acties op de school van Tabi plaats.

De SCHOOL van TABI

De jeugd heeft de toekomst. Zij moeten dus ingeschakeld worden bij het kweken, planten en beschermen van de boompjes. Het is voor hun toekomst

De schoolkinderen krijgen binnenkort boomplant-les en -materiaal

Het is essentieel. Als stimulans helpen wij op het schoolterrein een schoolkwekerijtje te realiseren en een waterpomp (touw pomp) om uit de aanwezige put op een makkelijker manier dan met een emmer water te kunnen verkrijgen.

Omdat koeien en geiten overal vrij loslopen om zo zelf hun voedsel te kunnen vinden, is, met name in de Droge Tijd, ieder groen sprietje op graasniveau zwaar bedreigd. Vandaar de noodzaak van omheining van aanplant tot het moment dat die buiten graasbereik is gegroeid.

Zonder hekwerk om de kwekerij in Tabi zouden koeien er allang verwoestingen hebben aangericht

Elke boom omheinen is kostbaar en arbeidsintensief. Effectiever is vaak een gebied omheinen maar dat is óók heel kostbaar. Maar omdat omheining na een aantal jaren eigenlijk niet meer zo nodig is – en zelfs onwenselijk omdat het wilde dieren die we er ook graag in willen zien, tegenhoudt -, hebben we gekozen voor het maken van demontabele hekwerken. Zo kunnen deze, na dienst gedaan te hebben in het ene gebied, wederom ingezet worden ter bescherming van een volgend gebied met jonge aanplant. Dat dit werkt weten we vanwege de hekwerken die we enige decennia geleden hebben laten maken in onze SKOP-tijd (de in 2011 opgeheven voorganger van SMOS). Deze hekken doen nog steeds dienst, bijvoorbeeld in de kwekerij van Asou. Een verbeterde – nog duurzaamere versie - laten we maken door een ateliertje in Bignona. Wel veel geld, maar dan heb je ook wat.

Demontabele en verplaatsbare hekwerken worden hier gemaakt.

De Toekomst.

Overeenkomstig de doelstelling van de stichting is het plan om de huidige activiteiten voort te zetten op een vergelijkbare wijze als die van 2023.

De aandacht zal vooral worden gericht en geld zal worden besteed aan het verdere slagen van (wat lijkt te zijn) de laatste projectactiviteit: het te creëren bos van Tabi en wat daarom heen zal plaatsvinden – acties met de school en met de dorpelingen. En verder zal de plantage in Tabi en de verdere plannen die Asou daarmee heeft, nauwgezet gevolgd worden. Hij wil een bescheiden onderkomen voor studenten en stagiaires bouwen en hij zou heel graag een auto – liefst pickup – hebben om boompjes naar afgelegen oorden te kunnen vervoeren. De verwezenlijking van dat laatste – een auto – zie ik nog niet zo 1-2-3 gebeuren, maar ach: hoop doet leven.

Het geld van SMOS – zoals bekend het restant van de in 2011 opgeheven SKOP - was zo goed als op. Het was voor SMOS ook nooit de bedoeling om weer actief fondsen te gaan werven maar dankzij de bijdragen van enkele van onze particuliere contacten en van de Rotary van Hattem/Heerde en van Duderstadt/Eichsfeld (Dtsl) met name voor het op te zetten bos in Tabi, is er nu wat geld in kas. SMOS kan in ieder geval in 2024 vooruit. Zelf stort ik ieder jaar ook (minstens) een paar duizend Euro om zo in ieder geval de onvermijdelijke onkosten te dekken die reis en verblijf met zich meebrengen.

Dit is in hoofdlijnen het verslag van SMOS over 2023. Voor de rest moeten de foto's maar hun verhaal doen. Aan het eind staat nog de financiële verantwoording.

Bacarv kan naar school dankzij SMOS

Financiën

Balans per 31 december (in euro's)		
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ACTIVA		
Liquide middelen		
- bankrekening	7.112	14.108
- spaarrekening	2.501	2.501
	<u>9.613</u>	<u>16.609</u>
PASSIVA		
- stichtingskapitaal bij aanvang	12.557	2.944
- vermogensmutatie lopend jaar	-9.400	9.613
Stichtingskapitaal einde boekjaar	3.157	12.557
Kortlopende schulden		
- nog over te maken naar Senegal	-	-
- nog te betalen onkosten M. Sypkens Smit	6.456	4.052
	<u>9.613</u>	<u>16.609</u>

In Diourou is het in 1997 geplante Eucalyptusbos op een plek achter de rijstvelden groot geworden.

Staat van baten en lasten

(in euro's)

BATEN	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Ontvangen donaties		
- derden	20.180	13.680
rente baten	-	-
	20.180	13.680
 BESTEDINGEN		
Senegal		
- ecologische projecten	18.330	866
- administratiekosten	1.260	
- humanitaire zaken (scholing en opleiding)	1.880	256
- economische ontwikkelingsactiviteiten	705	264
- overige algemene kosten	4.934	338
	27.109	1.724
 Overhead en reiskosten		
- reis- en verblijfskosten	771	631
- telefoon en internet kosten	1.312	1.386
- kantoorkosten en vermelding website	70	141
- bankkosten	302	119
- overige kosten	16	66
	2.471	2.343
 Totaal bestedingen	29.580	4.067
 VERMOGENSMUTATIE	<u>-9.400</u>	<u>9.613</u>

Ook kleine Hellen krijgt schoolgeldondersteuning

EINDE van het JAARVERSLAG 2023